

کلیات و برنامه درسی سطح سه رشته
«تعلیم و تربیت اسلامی» با گرایش
«مدیریت آموزشی»

کد رشته: (۳۱۸۱۴۱۴)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلیات و برنامه درسی سطح سه رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» با گرایش «مدیریت آموزشی»

ماده ۱. عنوان

عنوان رشته، سطح سه رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» با گرایش «مدیریت آموزشی» است.

ماده ۲. تعریف

سطح سه رشته رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» با گرایش «مدیریت آموزشی» سومین مقطع از تحصیلات حوزوی و یکی از رشته‌های حوزه دانشی «اخلاق، تربیت و مشاوره» است که طلاب ضمن شناخت عمیق فقه و اصول متعارف و آموزه‌های اسلام و مکتب اهل بیت علیهم‌السلام، مباحث و مسائل اختصاصی رشته و گرایش مذکور را در حد شناخت می‌آموزند و پس از ارتقاء صلاحیت‌های اخلاقی و احراز توان علمی و مهارتی با ارائه پایان‌نامه، موفق به دریافت مدرک سطح سه این رشته و گرایش می‌شوند.

ماده ۳. اهداف

- (۱) زمینه‌سازی جهت تعالی اخلاقی و معنوی طلاب؛
- (۲) شناخت عمیق مسائل فقهی و اصولی و شناخت روش استنباط فقهی؛
- (۳) شناخت استدلالی مکتب اهل بیت علیهم‌السلام بر اساس قرآن، سنت و عقل و دفاع از آن؛
- (۴) شناخت مباحث و مسائل اختصاصی رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» و گرایش مربوطه؛
- (۵) تقویت توان تبیین مکتب اهل بیت علیهم‌السلام و پاسخگویی به پرسش‌ها و شبهات؛
- (۶) شناخت منابع و مآخذ رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» و گرایش مربوطه؛
- (۷) تقویت توان استفاده از منابع و متون فقهی، اصولی و دانش‌های مرتبط با رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» و گرایش مربوطه؛
- (۸) تقویت مهارت‌های تبیین و ترویج معارف اسلامی در سطح میانی؛
- (۹) توان پاسخگویی به پرسش‌های تخصصی متناسب با رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» و گرایش مربوطه؛
- (۱۰) افزایش توان تحقیق در حد تحلیل و نقد نظرات و آراء در موضوعات و مسائل رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» و گرایش مربوطه؛
- (۱۱) زمینه‌سازی برای تربیت مدرسان دانش‌های مرتبط با رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» و گرایش مربوطه در سطوح پایین‌تر؛
- (۱۲) تربیت طلاب مستعد برای ورود به مقطع بالاتر؛

ماده ۴. سیاست‌ها

- (۱) اهتمام به تعالی اخلاقی و معنوی طلاب؛
- (۲) اهتمام به تقویت استقلال فکری و علمی؛
- (۳) اهتمام به تقویت تعبد و تعهد دینی و ترویج و دفاع از عقاید و هویت شیعه امامیه؛
- (۴) تأکید بر بهره‌گیری از ابزارها و روش‌های کارآمد آموزشی و پژوهشی؛
- (۵) اهتمام به سنت‌های حسنه حوزوی؛
- (۶) تأکید بر روزآمدی و پویایی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و مهارتی و توجه به نیازهای روز؛

- ۷) تأکید بر شناسایی و تشویق استعدادهای برتر در زمینه تحقیق، تدریس و تبلیغ؛
- ۸) تکیه بر آموزش موضوعات و مسائل اصلی رشته «تعلیم و تربیت اسلامی» و گرایش مربوطه؛
- ۹) تأکید بر استفاده از متون آموزشی واجد شرایط لازم؛
- ۱۰) اهتمام به تقویت مبانی نظام مقدس اسلامی و ترویج ارزش‌های آن؛
- ۱۱) اهتمام به دروس فقه و اصول و نظارت بر اجرای آن.

ماده ۵. نظام آموزشی

نظام آموزشی این رشته و گرایش به صورت نیم‌سال، درسی^۱ و حضوری است و بدون احتساب زمان تدوین پایان‌نامه، در چهار نیم‌سال ارائه می‌شود.

تبصره: حداکثر مدت تحصیل در موارد اضطراری، بدون احتساب زمان تدوین پایان‌نامه، شش نیم‌سال است.

ماده ۶. شرایط پذیرش

- ۱) احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
- ۲) دارا بودن مدرک علمی سطح دو یکی از رشته‌ها و گرایش‌های حوزه دانشی «اخلاق، تربیت و مشاوره»؛
- تبصره:** پذیرش داوطلبان سایر رشته‌های تخصصی، منوط به گذراندن دروس پیش‌نیاز بلامانع است.
- ۳) قبولی در سنجش علمی.

ماده ۷. عناوین و مشخصات کلی دروس

ردیف	عنوان	واحد	ساعت
۱	دروس پیش‌نیاز	۱۶	۲۵۶
۲	دروس عمومی	۳۴	۵۶۰
۳	دروس تخصصی مشترک رشته «تعلیم و تربیت اسلامی»	۲۸	۵۰۴
۴	دروس اختصاصی گرایش «مدیریت آموزشی»	۲۴	۵۲۰
	جمع کل	۱۰۲	۱۸۴۰

۱. در این نظام هر درس به صورت مستقل ارزیابی می‌شود و قبولی یا رد در یک درس، تأثیری در قبولی یا رد دروس دیگر ندارد.

ماده ۸. عناوین و مشخصات تفصیلی دروس

الف) دروس پیش‌نیاز^۱

ردیف	عنوان درس	واحد	ساعت	نوع درس	هدف درس
۱	تفسیر موضوعی	۱	۱۶	نظری	شناخت و بررسی برخی از موضوعات اخلاقی در قرآن بر اساس قواعد فراگرفته در مبحث روش تفسیر قرآن
۲	فقه‌الحديث تربیتی	۱	۱۶	نظری	شناخت محتوای برخی از احادیث تربیتی در منابع معتبر روایی همراه با شرح و تبیین احادیث منتخب بر اساس قواعد فراگرفته در مبحث روش فهم حدیث
۳	روان‌شناسی عمومی	۲	۳۲	نظری	آشنایی با مفهوم روان‌شناسی و روش‌های آن و تشخیص رابطه آن با سایر علوم و بررسی اجمالی و کلی روان‌شناسی اجتماعی، یادگیری، شخصیت، تربیتی، نوروسایکولوژی، فیزیولوژی اعصاب، انگیزش و هیجان
۴	روان‌شناسی رشد	۲	۳۲	نظری	آشنایی با مراحل، ویژگی‌ها و ابعاد و نظریه‌های رشد و نقد آن‌ها از منظر اسلامی
۵	روانشناسی شخصیت	۲	۳۲	نظری	شناخت مفاهیم و نظریه‌های شخصیت و تحلیل و بررسی صفات شخصیت
۶	آشنایی با علوم تربیتی	۲	۳۲	نظری	آشنایی با مهم‌ترین مباحث علوم تربیتی مانند: مفاهیم، موضوع، ساختار، قلمرو و شاخه‌های آن
۷	نظام تعلیم و تربیت اسلامی ۱	۱	۱۶	نظری	آشنایی با مبانی و اهداف تعلیم و تربیت بر اساس منابع اسلامی
۸	نظام تعلیم و تربیت اسلامی ۲	۱	۱۶	نظری	آشنایی با اصول و روش‌های تعلیم و تربیت بر اساس منابع اسلامی
۹	نظام تعلیم و تربیت اسلامی ۳	۱	۱۶	نظری	آشنایی با ساحت‌ها، مراحل، عوامل و موانع تعلیم و تربیت بر اساس منابع اسلامی
۱۰	برنامه‌ریزی آموزشی و درسی	۲	۳۲	نظری	آشنایی با مهم‌ترین مباحث برنامه‌ریزی آموزشی و درسی (مانند: مفاهیم، موضوع، مبانی، اهداف، اصول، سیاست‌ها، الگوها، روش و مراحل)
۱۱	مدیریت و رهبری آموزشی	۱	۱۶	نظری	آشنایی با کلیات دانش مدیریت و رهبری آموزشی (مانند: مفاهیم، موضوع، ساختار، روش، منابع و ارتباط با دانش‌های دیگر)
جمع		۱۶	۲۵۶	—	—

ب) دروس عمومی

ردیف	عنوان درس	واحد	ساعت	نوع درس	اهداف
۱	فقه	۱۷	۲۸۰	نظری	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح سه
۲	اصول	۱۷	۲۸۰	نظری	شناخت استدلالی مسائل مهم اصول فقه طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح سه
جمع		۳۴	۵۶۰	—	—

۱. طلابی که هر یک از دروس پیش‌نیاز را در مراکز معتبر گذرانده باشند، در صورت مطابقت هشتاد درصدی سرفصل‌ها، از گذراندن همان درس معاف هستند.

ج) دروس تخصصی مشترک رشته «تعلیم و تربیت اسلامی»

ردیف	عنوان درس	واحد	ساعت	نوع درس	هدف درس
۱	تفسیر ترتیبی قرآن کریم ۱	1	16	نظری	آشنایی با تفسیر جزءهای شانزدهم تا هجدهم قرآن کریم همراه با خلاصه‌نویسی بر اساس تفسیر نمونه
۲	تفسیر ترتیبی قرآن کریم ۲	1	16	نظری	آشنایی با تفسیر جزءهای نوزدهم تا بیست و یکم قرآن کریم همراه با خلاصه‌نویسی بر اساس تفسیر نمونه
۳	تفسیر ترتیبی قرآن کریم ۳	1	16	نظری	آشنایی با تفسیر جزءهای بیست و دوم تا بیست و چهارم قرآن کریم همراه با خلاصه‌نویسی بر اساس تفسیر نمونه
۴	تفسیر ترتیبی قرآن کریم ۴	1	16	نظری	آشنایی با تفسیر جزءهای بیست و پنجم تا بیست و هفتم قرآن کریم همراه با خلاصه‌نویسی بر اساس تفسیر نمونه
۵	تفسیر ترتیبی قرآن کریم ۵	1	16	نظری	آشنایی با تفسیر جزءهای بیست و هشتم تا سی‌ام قرآن کریم همراه با خلاصه‌نویسی بر اساس تفسیر نمونه
۶	تفسیر موضوعی	1	16	نظری	شناخت تحلیلی برخی از موضوعات تربیتی در قرآن بر اساس روش تفسیر قرآن کریم و بررسی آراء مفسران در این خصوص با تأکید بر تفاسیر المیزان و تسنیم
۷	فقه الحدیث تربیتی	1	16	نظری	شناخت تحلیلی محتوای برخی از احادیث تربیتی در منابع معتبر روایی همراه با شرح و تبیین احادیث منتخب بر اساس قواعد فراگرفته در مبحث روش فهم حدیث
۸	انسان در قرآن	1	16	نظری	تفسیر آیات قرآن در حوزه اوصاف و ویژگی‌های انسان؛ مانند: انتخابگر، جاودانه، هدفمند، کمال‌جو، حقیقت‌گرا، آگاه به خویش، سرشت توحیدی، حامل امانت، ملهم به درک خوبی و گرایش به آن، اثرپذیر از محیط، تغییرپذیر، ستیز نهانی در اندرون، تکلیف‌پذیر، تکلیف‌گریز و محدود در علم و طاقت
۹	فلسفه اخلاق	2	32	نظری	شناخت مهم‌ترین مباحث فلسفه اخلاق از دیدگاه اندیشمندان مسلمان
۱۰	علم النفس فلسفی	2	32	نظری	شناخت مباحث نفس در فلسفه مانند: حقیقت نفس، ارتباط آن با جسم و قوا و کارکردهای نفس
۱۱	علوم انسانی اسلامی	2	32	نظری	شناخت چپستی علم دینی، امکان، تحقق، ضرورت و تاریخچه آن و آسیب‌شناسی دانش معاصر؛ با توجه به دیدگاه‌های اندیشمندان و ارزیابی و نقد دیدگاه‌ها
۱۲	رویکردها در تعلیم و تربیت اسلامی	2	32	نظری	شناخت رویکردهای مهم در تعلیم و تربیت اسلامی مانند: کلامی، فقهی، فلسفی و عرفانی
۱۳	نظریه‌های تربیتی در مکاتب فلسفی	2	32	نظری	شناخت مهم‌ترین نظریه‌های مبتنی بر مکاتب فلسفی در امر تعلیم و تربیت و زیرنظام‌های آن (مانند: ماهیت، برنامه‌درسی، معلم، نظام آموزشی و مدیریت و رهبری)
۱۴	نظریه‌های یادگیری	2	32	نظری	شناخت و بررسی مهم‌ترین نظریه‌های یادگیری
۱۵	آموزش و پرورش تطبیقی	2	32	نظری	شناخت نظامات آموزشی و تربیتی کشورهای مختلف جهان
۱۶	الگوهای تدریس	2	16 + 32	نظری – عملی	شناخت الگوهای تدریس و کسب مهارت‌های لازم در طراحی، اجرا و ارزشیابی
۱۷	زبان تخصصی	1	32	عملی	ایجاد مهارت درک مطلب از متون و منابع تخصصی رشته و گرایش به زبان انگلیسی
۱۸	روش تحقیق کمی و کیفی	2	16 + 32	نظری – عملی	شناخت مهم‌ترین قواعد، روش‌های کمی و کیفی و فرایند تحقیق در تعلیم و تربیت و کسب مهارت لازم

۱. دروس تفسیر قرآن کریم ۱ تا ۵ با تصمیم گروه علمی _ تربیتی واحد آموزشی تخصصی مجری این رشته، می‌تواند به صورت مطالعاتی (همراه با جلسات حضوری محدود برای ارائه برخی از مباحث ضروری) اجرا شود.

ردیف	عنوان درس	واحد	ساعت	نوع درس	هدف درس
۱۹	روش تحقیق	1	8 + 16	نظری – عملی	شناخت روش فهم نظام‌مند و روش نقد نظام‌مند نظرات و اقوال علمی دانش تعلیم و تربیت و کسب مهارت لازم
	جمع	۲۸	۵۰۴	–	–

د) دروس اختصاصی گرایش «مدیریت آموزشی»

ردیف	عنوان درس	واحد	ساعت	نوع درس	هدف درس
۱	سازمان و مدیریت ۱	2	32	نظری	آشنایی با کلیات دانش مدیریت، شکل‌گیری سازمان و مدیریت و وظایف مدیریت شامل: ۱- برنامه‌ریزی (خلاقیات، تصمیم‌گیری و حل مسئله) با توجه به نگاه اسلامی
۲	سازمان و مدیریت ۲	2	32	نظری	آشنایی با وظایف مدیریت شامل: ۲- سازمان‌دهی (تفکیک، ترکیب و هماهنگی)؛ ۳- بسیج منابع و امکانات؛ ۴- هدایت و سرپرستی (انگیزش، ارتباطات و رهبری)؛ ۵- کنترل؛ با توجه به نگاه اسلامی
۳	سیاست‌گذاری آموزشی	1	16	نظری	آشنایی با نظریه‌ها، الگوها و فرایندهای سیاست‌گذاری (تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری) آموزشی
۴	برنامه‌ریزی راهبردی در سازمان‌های آموزشی	2	32	نظری	شناخت برنامه‌ریزی و شاخصه‌های مدیریت و رهبری در منابع اسلامی و تمایز آن از مدیریت و رهبری در دانش معاصر و کاربری آن در محیط‌های آموزشی
۵	مدیریت تحول سازمانی	1	16	نظری	آشنایی با مفاهیم تغییر و تحول در سازمان و شناخت راهکارها و موانع تحول سازمانی با توجه به نگاه اسلامی
۶	مدیریت و رهبری آموزشی	2	32	نظری	شناخت ویژگی‌ها و شاخصه‌های مدیریت و رهبری در منابع اسلامی و تمایز آن از مدیریت و رهبری در دانش معاصر و کاربری آن در محیط‌های آموزشی
۷	مدیریت منابع انسانی	2	32	نظری	آشنایی با ماهیت و تاریخچه مدیریت منابع انسانی؛ فرایند تجزیه و تحلیل شغل، فرایند برنامه‌ریزی نیروی انسانی، فرایند کارمندیابی، فرایند انتخاب، فرایند اجتماعی کردن، فرایند آموزش، فرایند ارزیابی، فرایند جبران خدمات و فرایند انضباط
۸	سنجش و اندازه‌گیری	1	8 + 16	نظری – عملی	شناخت مفاهیم، اصول، روش‌ها، فنون و انواع سنجش و اندازه‌گیری در تعلیم و تربیت و کسب مهارت لازم
۹	فناوری آموزشی	2	16 + 32	نظری – عملی	شناخت فناوری آموزشی، مزایا و معایب آن و نحوه بکارگیری فناوری و تکنولوژی به ویژه هوش مصنوعی در فعالیتهای آموزشی و سازمان‌های آموزشی و کسب مهارت لازم در استفاده از آنها
۱۰	کاربرد آمار در مدیریت آموزشی	2	16 + 32	نظری – عملی	آشنایی با آمار توصیفی و استنباطی مورد نیاز مدیریت آموزشی
۱۱	مدیریت مالی در سازمان‌های آموزشی	1	16	نظری	شناخت مفاهیم مدیریت مالی، فرایند بودجه‌بندی و بودجه‌ریزی عملیاتی در سازمان‌های آموزشی و آشنایی با دستورالعمل‌های مالی در مدارس
۱۲	پایان‌نامه	6	192	عملی	ارائه یک پژوهش جامع، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در یکی از موضوعات، مسائل و مباحث مرتبط با گرایش
	جمع	۲۴	۵۲۰	–	–